

ABSTRAKT

Lanýže patří k ekonomicky významným houbám, které se přirozeně vyskytují na území České republiky. O jejich geografické distribuci existují doklady založené na terénním výskytu plodnic. Moderní detekční metody nám však dovolují zjistit výskyt druhů lanýžů, aniž by musely být nalézány jejich podzemní plodnice. V této práci byla použita molekulárně genetická detekční metoda využívající polymerázovou řetězovou reakci se specifickými primery, na jejímž základě lze zjistit, zda se ve studovaných vzorcích vyskytují zástupci rodu *Tuber* včetně druhu *Tuber aestivum*. Zástupci rodu *Tuber* byli tímto způsobem zjištěni v 67 případech z celkového počtu 190 vzorků. Šlo s velkou pravděpodobností o druhy *Tuber borchii*, *Tuber foetidum*, *Tuber rufum*, *Tuber dryophilum*, *Tuber umbilicatum*, *Tuber huidongense*, *Tuber oligospermum* a *Tuber aestivum*. Protože podobnost sekvencí s nejpodobnějším druhem je v některých případech poměrně nízká, mohlo by se v těchto případech jednat o dosud neznámé druhy lanýžů. Faktory prostředí, které byly analyzovány, vysvětlily pouze malou část variability, působily velmi slabě a nelze konstatovat, že by některý z nich byl určující pro výskyt či absenci druhu ve vzorku. Bylo zjištěno, že se lanýže na studovaném území nevyhýbají půdám svahů, kde se jejich výskyt jeví dokonce častější než na lokalitách mimo svah. Toto zjištění ukazuje možnost využití svahů k případnému pěstování lanýžů, pokud bude umožněno legislativou.

Klíčová slova: Rod *Tuber*, *Tuber aestivum*, detekce, severní Čechy, faktory prostředí.